

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)

Національний університет «Запорізька політехніка»

(повне найменування закладу вищої освіти)

Кафедра Фізичної терапії та ерготерапії

(найменування кафедри, яка відповідає за дисципліну)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор (перший проректор)

« » 20 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 09 Основи тактичної медицини

(код і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 227 Терапія та реабілітація

(код і найменування спеціальності)

освітня програма (спеціалізація) Фізична реабілітація (227.01 Фізична терапія)

(назва освітньої програми (спеціалізації))

інститут, факультет управління фізичною культурою та спортом

(найменування інституту, факультету)

мова навчання українська

2024 рік

Робоча програма Основи тактичної медицини для студентів
(назва навчальної дисципліни)
спеціальності 227 Терапія та реабілітація,
освітня програма (спеціалізація) Фізична реабілітація (227.01 Фізична
терапія).
(назва освітньої програми (спеціалізації))

«__» _____, 2024 року – 18 с.

Розробники: Клапчук В.В., професор, д-р мед. наук, Столбинська О.В., викладач
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри
фізичної терапії та ерготерапії

Протокол від « 15 » лютого 2024 року № 8

Завідувач кафедри фізичної терапії та ерготерапії
(найменування кафедри)

«__» _____ 202 року _____ (Ковальова О.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією _____ факультету
(найменування факультету)

Протокол від «__» _____ 20____ року № ____

«__» _____ 20____ року Голова _____ (Пуцина І.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Узгоджено групою забезпечення освітньої програми* _____

«__» _____ 20____ року Керівник групи _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

*Якщо дисципліна викладається невідпусковою кафедрою

_____ 2024 рік

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>22 Охорона здоров'я</u> (шифр і найменування)	обов'язкова	-
Модулів – 1	Спеціальність (освітня програма, спеціалізація) <u>227 Терапія та реабілітація (Фізична реабілітація, 227.01 Фізична терапія)</u> (код і найменування)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	-
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>не передбачено навчальним планом</u> (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		2-й	-
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3. самостійної роботи студента – 5.	Освітній ступінь: магістр	14 год.	-
		Практичні, семінарські	
		30 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		76 год.	-
Індивідуальні завдання:		-	
Вид контролю: екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1:1.7;

для заочної форми навчання – -.

1. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Основи тактичної медицини» є формування у студентів уявлення про тактичну медицину та надання долікарської допомоги в загрозливих для життя станах на місці події відповідно до потреб професійної діяльності фахівця.

Завданнями вивчення дисципліни «Основи тактичної медицини» є отримання студентами теоретичних і практичних знань з тактичної медицини, щодо невідкладних дій та організаційних заходів, спрямованих на врятування та збереження життя людини у невідкладному стані та мінімізацію наслідків впливу такого стану на її здоров'я, ознайомлення з методами обстеження постраждалих та надання долікарської допомоги в загрозливих для життя станах на місці події особами, які не мають медичної освіти, але за своїми службовими обов'язками повинні володіти основними практичними навичками з рятування та збереження життя людини, яка перебуває у невідкладному стані, та відповідно до закону зобов'язані здійснювати такі дії та заходи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати

Інтегральна компетентність:

Здатність здійснювати професійну діяльність фізичного терапевта, розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері фізичної терапії.

Загальні компетентності:

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК 03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 04. Здатність виявляти та вирішувати проблеми.

ЗК 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 07. Здатність працювати автономно.

ЗК 08. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 04. Здатність до роботи у реабілітаційній команді та міжособистісної взаємодії з представниками інших професійних груп різного рівня.

СК 05. Здатність надавати першу медичну (долікарську) допомогу за умов надзвичайних ситуацій та військових дій, розуміти основи тактичної медицини.

СКфт 01. Здатність розуміти клінічний та реабілітаційний діагноз пацієнта/клієнта, перебіг захворювання і тактику лікування.

СКфт 02. Здатність обстежувати осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп із складною прогресуючою та мультисистемною патологією за допомогою стандартизованих та нестандартизованих інструментів оцінювання, визначати фізичний розвиток та фізичний стан.

СКфт 08. Управляти робочими процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів у фізичній терапії, керувати роботою асистентів, помічників та волонтерів.

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН 02. Уміти вибирати і аналізувати інформацію про стан пацієнта.

ПРфт 04. Оцінювати, обговорювати та застосовувати результати наукових досліджень у клінічній, науковій, освітній та адміністративній діяльності.

ПРН 05. Проводити опитування (суб'єктивне обстеження) пацієнта/клієнта для визначення порушень функції, активності та участі.

ПРН 06. Визначати рівень психомоторного та фізичного розвитку людини, її фізичний стан, виконувати об'єктивне обстеження пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп та при складній прогресуючій і мультисистемній патології, використовуючи відповідний інструментарій.

ПРН 14. Проводити самостійну практичну діяльність.

ПРН 16. Планувати та здійснювати власний професійний розвиток, планувати та оцінювати професійний розвиток колективу.

ПРН 18. Дотримуватись основних юридичних та етичних вимог, провадити діяльність зі згоди пацієнта/клієнта.

ПРН 19. Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах в умовах військового часу; вибирати методи та засоби збереження життя.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи тактичної медицини.

Тема 1. Організація захисту населення в надзвичайний період. Завдання, організація та актуальні питання медичної служби ЗС України під час ведення війни.

Організація захисту населення в надзвичайний період. Основи створення, структура та завдання Державної служби медицини катастроф. Завдання, організація та актуальні питання медичної служби ЗС України на воєнний час. Визначення поняття організація забезпечення військ як наукової дисципліни. Основні завдання медичної служби Збройних Сил України на військовий час та шляхи їх виконання. Організаційна структура медичної служби Збройних Сил України. Категорії особового складу медичної служби Збройних Сил України. Роль та місце медичної служби в загальнодержавній системі надання медичної допомоги в військовий час.

Тема 2. Поняття тактичної медицини. Історія виокремлення тактичної медицини. Поняття про Національну асоціацію екстрених медичних техніків. Сучасна система лікувально-евакуаційного забезпечення військ.

Поняття тактичної медицини. Історія виокремлення тактичної медицини. Поняття про Національну асоціацію екстрених медичних техніків (НАЕМТ). Курси та програми з екстреної медичної допомоги. Використання результати наукових досліджень у практичній діяльності тактичного медика. Законодавчі врегулювання екстреної медичної допомоги. Основні завдання тактичної медицини. Визначення і класифікація санітарних втрат, їх характеристика. Величина санітарних втрат, фактори, що впливають на їх розміри. Сучасна система та алгоритми надання долікарської допомоги під час ведення війни та в умовах військового стану. Поняття і зміст лікувально-евакуаційного забезпечення. Сутність сучасної системи лікувально-евакуаційного забезпечення, її принципи. Комунікація з пораненим, командуванням, евакуаційною та медичною командами.

Тема 3. Сучасні види зброї та їх вплив на величину і структуру військових втрат. Вплив величини і структури військових втрат на організацію медичного забезпечення військ.

Сучасні види зброї та їх вплив на величину і структуру санітарних втрат. Поняття про загальні втрати особового складу військ. Основні види ран та ушкоджень на полі бою, які потребують екстреної медичної допомоги. Особливості надання екстреної домедичної допомоги в залежності від зброї, якою були нанесені поранення. Сучасна структура санітарних втрат, її залежність від зброї, що використовує противник. Вплив виду поранення на подальше лікування та реабілітацію поранених. Вплив величини і структури санітарних втрат на організацію медичного забезпечення військ.

Тема 4. Основи організації забезпечення медичним майном. Медичне майно, його класифікація та характеристика за призначенням. Медико-тактична характеристика комплектів для надання першої медичної, долікарської (фельдшерської), першої лікарської та кваліфікованої медичної допомоги.

Основи організації забезпечення медичним майном. Зміст, завдання і принципи медичного постачання Збройних Сил України. Постачальні органи, заклади та підрозділи медичного постачання. Медичне майно, його класифікація та характеристика за призначенням. Поняття комплекту медичного майна. Табельне медичне оснащення медичного пункту батальйону, медичної роти бригади та військового польового пересувного госпіталю. Медико-тактична характеристика комплектів для надання першої медичної, долікарської (фельдшерської), першої лікарської та кваліфікованої медичної допомоги. Склад ІФАК. Забезпечення евакуаційною технікою Збройних Сил України.

Змістовий модуль 2. Сучасні аспекти надання домедичної допомоги в бойових умовах

Тема 1. Поняття про етапи медичної евакуації, завдання, принципова схема та вимоги до розгортання. Види та обсяги медичної допомоги. Медичне сортування. Способи пересування та переміщення поранених.

Поняття про етапи медичної евакуації, завдання, принципова схема та вимоги до розгортання. Види та обсяги медичної допомоги. Медичне сортування. Визначення поняття, коротка характеристика. Основні завдання, принципи та організація медичного сортування. Медична евакуація, поняття, мета та порядок проведення. Санітарно-транспортні засоби для евакуації поранених і хворих. Особливості організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів при ліквідації наслідків застосування засобів масового ураження. Способи пересування та переміщення поранених.

Тема 2. Загальні принципи надання першої домедичної допомоги в умовах бойових дій. Надання першої медичної допомоги за алгоритмом MARCH, КОЛЕСО.

Загальні принципи надання першої домедичної допомоги в умовах бойових дій. Особливості надання першої домедичної допомоги в зоні «Допомога під вогнем» («червоній зоні»), «Тактичних умовах» або «Зоні укриття» («жовтій

зоні»), «Під час евакуації» («зеленій зоні»). Надання першої медичної допомоги за алгоритмом MARCH PAWS, КОЛЕСО.

Тема 3. Особливості надання тривалої допомоги пораненим в польових умовах.

Принципи та стратегії надання ефективної тривалої допомоги пораненим (РСС). Особливості сортування та надання тривалої допомоги пораненим на різних етапах медичної допомоги. Точки прийняття рішень при масових випадках. Лікування гострих травматичних пошкоджень під час тривалої допомоги в польових умовах. Надання тривалої медичної допомоги при КРАШ-синдромі. Надання допомоги при ЧМТ під час тривалої допомоги в польових умовах. Забезпечення прохідності дихальних шляхів під час тривалої допомоги в польових умовах. Лікування опікових ран під час тривалої допомоги в польових умовах. Ресусцитація за принципом контролю критичних пошкоджень (DCR). Знеболення та седація під час тривалої допомоги в польових умовах. Документація під час тривалої допомоги в польових умовах.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усь ого	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		лк	пр	лаб	інд	с.р.		лк	пр	ла б	ін д	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Основи тактичної медицини.												
Тема 1. Організація захисту населення в надзвичайний період. Завдання, організація та актуальні питання медичної служби ЗС України під час ведення війни.	14	2	4			8						
Тема 2. Поняття тактичної медицини. Історія виокремлення тактичної медицини. Поняття про	18	2	4			12						

Національну асоціацію екстрених медичних техніків. Сучасна система лікувально-евакуаційного забезпечення військ.												
Тема 3. Сучасні види зброї та їх вплив на величину і структуру військових втрат. Вплив величини і структури військових втрат на організацію медичного забезпечення військ.	18	2	4			12						
Тема 4. Основи організації забезпечення медичним майном. Медичне майно, його класифікація та характеристика за призначенням. Медико-тактична характеристика комплектів для надання першої медичної, долікарської (фельдшерської), першої лікарської та кваліфікованої медичної допомоги.	18	2	4			12						
Разом за змістовим модулем 1	68	8	16			44						

Змістовий модуль 2. Сучасні аспекти надання домедичної допомоги в бойових умовах												
Тема 1. Поняття про етапи медичної евакуації, завдання, принципова схема та вимоги до розгортання. Види та обсяги медичної допомоги. Медичне сортування. Способи пересування та переміщення поранених.	14	2	4			8						
Тема 2. Загальні принципи надання першої домедичної допомоги в умовах бойових дій. Надання першої медичної допомоги за алгоритмом MARCH, КОЛЕСО.	22	2	4			16						
Тема 3. Особливості надання тривалої допомоги пораненим в польових умовах.	16	2	6			8						
Разом за змістовим модулем 2	52	6	14			32						
Усього годин семестр	120	14	30			76						

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основи анатомії та фізіології людини. Тактична медицина та її складові. Засоби індивідуального медичного захисту. Основні принципи надання домедичної допомоги. Основи десмургії. Основи гігієни військовослужбовців.	2
2	Рекомендації з тактичної допомоги пораненим в умовах бойових дій для тактично-медичного персоналу.	2
3	Бойовий стрес. Ознаки бойового стресу. Профілактика та надання домедичної допомоги.	2
4	Медична інформаційна картка (Форма 100). МАСЕ2: Оцінка контузії у військових. 9 пунктів запиту на евакуацію та підготовка звіту MIST.	2
5	Ураження зброєю масового ураження. Ознаки ураження зброєю масового ураження та надання домедичної допомоги. Укуси комах, павуків та змій. Надання домедичної допомоги.	2
6	Термічні, вогневі та хімічні опіки, переохолодження та відмороження, кліматичні ураження, ураження електричним струмом. Ознаки ураження, надання домедичної допомоги.	2
7	Надання першої медичної допомоги при осколкових, мінно-вибухових, вогневих пораненнях, пораненнях з ампутацією кінцівок, акубаротравмі. Надання домедичної допомоги при переломах, вивихах, розтягненнях.	2
8	Надання домедичної допомоги при пораненнях грудної клітини (при наявності відкритого та закритого пневмотораксу). Умови та проведення серцево-легеневої реанімації.	2
9	Організація та проведення переміщення пораненого. Загальні принципи переміщення та евакуації поранених в умовах бойових дій. Прийоми переміщення та евакуації поранених під час обстрілу. Вилучення поранених із бойової та спеціальної техніки, зруйнованих споруд. Табельні та підручні засоби виносу поранених.	2
10	Організація та проведення медичного сортування. Організація та проведення сортування при виникненні масових втрат. Підготовка до евакуації та евакуація. Організація надання домедичної допомоги під час транспортування в бойових та небойових умовах.	2

11	Кровотечі. Кровотеча при пораненнях, пошкодженнях. Зупинка кровотечі та захист рани в бойових (зоні обстрілу, укриття та евакуації) умовах.	2
12	Шок. Види і ознаки шоку. Надання домедичної допомоги в бойових (секторі укриття та евакуації) умовах.	2
13	Судоми: причини, ознаки. Надання домедичної допомоги. Стабільне бокове положення. Краш-синдром. Надання домедичної допомоги.	2
14	Поранення голови, шиї, ока. Ознаки поранення голови, шиї, ока. Надання домедичної допомоги.	2
15	Поранення хребта, живота та тазу. Ознаки ураження. Особливості Надання домедичної допомоги.	2
	Разом	30

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Організація захисту населення в надзвичайний період.	4
2	Засоби індивідуального медичного захисту. Основні принципи надання домедичної допомоги.	4
3	Основи гігієни військовослужбовців.	4
4	Рекомендації з тактичної допомоги пораненим в умовах бойових дій для тактично-медичного персоналу.	4
5	Основні завдання тактичної медицини. Основні види ран та ушкоджень на полі бою, які потребують екстреної медичної допомоги.	4
6	Бойовий стрес. Ознаки бойового стресу. Профілактика та надання домедичної допомоги.	4
7	Медична інформаційна картка (Форма 100). МАСЕ2: Оцінка контузії у військових. 9 пунктів запиту на евакуацію та підготовка звіту MIST.	4
8	Сучасні види зброї та їх вплив на величину і структуру військових втрат.	4
9	Ураження зброєю масового ураження. Ознаки ураження зброєю масового ураження та надання допомоги постраждалим на етапах евакуації.	4
10	Термічні, вогневі та хімічні опіки, переохолодження та відмороження, кліматичні ураження, ураження електричним струмом. Ознаки ураження, надання домедичної допомоги.	4

11	Основи організації забезпечення медичним майном. Медичне майно, його класифікація та характеристика за призначенням. Медико-тактична характеристика комплектів ІФАК. Види кровоспинних турнікетів, гемостатичних засобів.	4
12	Надання домедичної допомоги при переломах, вивихах, розтягненнях.	4
13	Надання домедичної допомоги при пораненнях грудної клітини (при наявності відкритого та закритого пневмотораксу). Умови та проведення серцево-легеневої реанімації.	4
14	Поняття про етапи медичної евакуації, завдання, принципова схема та вимоги до розгортання. Способи пересування та переміщення поранених. Прийоми переміщення та евакуації поранених під час обстрілу. Вилучення поранених із бойової та спеціальної техніки, зруйнованих споруд. Табельні та підручні засоби виносу поранених.	4
15	Організація та проведення медичного сортування. Організація та проведення сортування при виникненні масових втрат. Підготовка до евакуації та евакуація. Організація надання домедичної допомоги під час транспортування в бойових та небойових умовах.	4
16	Загальні принципи надання першої медичної допомоги в умовах бойових дій. Надання першої медичної допомоги за алгоритмом MARCH, КОЛЕСО. Кровотечі. Кровотеча при пораненнях, пошкодженнях. Зупинка кровотечі та захист рани в бойових (зоні обстрілу, укриття та евакуації) умовах.	4
17	Кровотечі. Кровотеча при пораненнях, пошкодженнях. Зупинка кровотечі та захист рани в бойових (зоні обстрілу, укриття та евакуації) умовах.	4
18	Особливості надання тривалої допомоги пораненим в польових умовах. Краш-синдром. Стабільне бокове положення.	4
19	Особливості надання домедичної допомоги при пораненнях голови, шиї, ока, хребта, живота та тазу.	4
	Разом	76

В межах самостійної роботи студенти виконують індивідуальні завдання з вирішення ситуаційних завдань на практичних заняттях кожного змістовного модуля.

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання не передбачені навчальним планом.

7. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни «Основи тактичної медицини» поєднуються словесні, наочні та практичні методи навчання. Основні форми навчального процесу включають: навчальні заняття, самостійну роботу, роботу в наукових бібліотеках та мережі Інтернет, контрольні заходи (усне та/або письмове опитування). Основними видами навчальної роботи студентів під час вивчення навчальної дисципліни є лекція, практична робота, консультація.

8. Очікувані результати навчання з дисципліни

1. Уміти вибирати і аналізувати інформацію про стан пацієнта.
2. Оцінювати, обговорювати та застосовувати результати наукових досліджень у клінічній, науковій, освітній та адміністративній діяльності.
3. Проводити опитування (суб'єктивне обстеження) пацієнта/клієнта для визначення порушень функції, активності та участі.
4. Визначати рівень психомоторного та фізичного розвитку людини, її фізичний стан, виконувати об'єктивне обстеження пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп та при складній прогресуючій і мультисистемній патології, використовуючи відповідний інструментарій.
5. Проводити самостійну практичну діяльність.
6. Планувати та здійснювати власний професійний розвиток, планувати та оцінювати професійний розвиток колективу.
7. Дотримуватись основних юридичних та етичних вимог, провадити діяльність зі згоди пацієнта/клієнта.
8. Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах в умовах військового часу; вибирати методи та засоби збереження життя.

9. Засоби оцінювання

Засоби оцінювання передбачають усне та письмове опитування студентів на практичних заняттях, перевірку самостійної роботи студентів з вирішення ситуаційних та практичних завдань, якість виконання та засвоєння практичного та теоретичного матеріалу.

В період дистанційного навчання передбачено виконання та оцінювання всіх завдань за весь курс дисципліни в дистанційних засобах комунікацій, зокрема «Moodle» НУ «Запорізька політехніка», електронна пошта, із застосуванням «Zoom».

10. Критерії оцінювання

Відповідно до діючої в університеті системи комплексної діагностики знань студентів, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка підсумкового контролю визначається за 100-бальною шкалою (для іспитів, диференційованих заліків, курсових проєктів/робіт, звітів з практики) або за двобальною шкалою «зараховано – не зараховано» (для заліків).

Оцінка підсумкового контролю може враховувати результати поточного та проміжного (рубіжного) контролю у порядку, визначеному програмою освітнього компонента.

Позитивними оцінками для всіх форм контролю є оцінки від 60 до 100 балів за 100-бальною шкалою та оцінка «зараховано» за двобальною шкалою. Межею незадовільного навчання за результатами підсумкового контролю є оцінка нижче 60 балів за 100-бальною шкалою або оцінка «не зараховано» за двобальною шкалою. Отримання оцінки 60 балів та вище або оцінки «зараховано» передбачає отримання позитивних оцінок за всіма визначеними програмою освітнього компонента обов'язковими видами поточного, проміжного (рубіжного) контролю (Положення про організацію освітнього процесу Національного університету «Запорізька політехніка»: Наказ ректора від 10 грудня 2021 р. № 507.).

Контроль успішності діяльності студента з вивчення даної дисципліни поєднує в собі декілька різновидів контрольних заходів: поточний, рубіжний (модульний) та підсумковий контроль (екзамен). Результати підсумкового контролю проставляються у залікову відомість. Позитивною вважається оцінка від 60 до 100 балів.

Поточний контроль охоплює контрольні заходи, що відбуваються під час практичних занять (усні та письмові відповіді на контрольні питання практичного заняття), а також оцінювання результатів виконання самостійної роботи.

Критерії поточної оцінки знань студентів

Робота на практичних заняттях: під час занять студенти усно доповідають на питання, виконують індивідуальні роботи, та практичні завдання.

Активна робота студента на занятті оцінюється в 5 балів.

Бали	Критерії оцінювання
5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів або письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та завдань, активний, часто виступає і часто задає питання; активно, дуже добре працює в парі/групі/команді. Творчо виконує індивідуальні / контрольні завдання.
4	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів або письмових відповідей, розкриває зміст теоретичних питань та індивідуальних / контрольних завдань, активний, часто виступає і часто задає питання.

3	Володіє навчальним матеріалом, виконує більшість завдань практичних занять і домашньої/самостійної роботи іноді виступає і задає питання; добре працює в парі/групі/команді.
2	Частково володіє навчальним матеріалом, іноді виконує завдання практичних занять; іноколи виступає і задає питання; не дуже добре працює в парі/групі/команді
1	Не володіє навчальним матеріалом, іноді виконує завдання лабораторних занять; іноколи виступає і задає питання; не дуже добре працює в парі/групі/команді.

Практичні заняття на яких передбачається підготовка доповіді у вигляді електронної презентації та її захист оцінюється в 10 балів

Якщо студент опосередковано відвідував практичні заняття, то він має змогу отримати додаткові бали за роботу:

5 бали – отримують студенти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст, зробили глибокий системний аналіз теми, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті.

4 бали – отримують студенти, які доповнюють зміст виступу, поглибили знання з цієї теми та висловили власну думку.

1-3 бали – отримують студенти, які можуть доповнити хід обговорення теми.

Самостійна робота студентів

Опрацювання тематики наведеної для самостійної роботи та використання отриманих знань під час виконання завдань дають змогу кожному студенту підвищити отриману оцінку за кожне практичне завдання.

Рубіжний (модульний) контроль успішності в рамках дистанційного навчання проводиться у формі виконання усних та письмових завдань очно або дистанційно з використанням системи «Moodle» та/або проведення фронтального опитування студентів відповідно до пройдених тем включаючи відповіді на ситуаційні задачі.

Модульний контроль є необхідним та обов'язковим елементом рейтингової технології освітнього процесу та проводиться у два етапи – в середині й наприкінці навчального семестру (*змістовний модуль 1 та змістовний модуль 2*).

Здобувач має змогу отримати додаткові бали до виконаних практичних завдань та підвищити загальну суму балів.

Відповідно, максимальна кількість набраних балів по вивченню дисципліни за семестр складає 80 балів на практичних заняттях.

Підсумковий контроль (екзамен)

Під час складання екзамену здобувач може отримати 20 балів.

Екзамен проводиться в усній формі. Під час очного навчання студент отримує 2 теоретичних питання від викладача (кожне по 10 балів).

З переліком питань, що виносяться на іспит, здобувачі ознайомлюються завчасно.

Політика оцінювання курсу складена відповідно до Положення про організацію освітнього процесу Національного університету «Запорізька політехніка»: Наказ ректора від 10 грудня 2021 р. № 507. URL: <http://surl.li/esdbv>.

Розподіл балів, які отримують студенти за змістовими модулями (max).

Поточне тестування та самостійна робота							Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
10	10	10	10	10	10	10	30	100

11. Методичне забезпечення

Лекційний курс, практичні роботи, робоча програма, силабус навчальної дисципліни.

12. Рекомендована література

Базова

1. Білий В.Я., Пасько В.В., Сохін О.О. Військово-медична доктрина України. *Наука і оборона*, 2000 №4. С.18-23.
2. Військова медицина - теорія і практика охорони здоров'я Збройних Сил: бібліографічний покажчик літератури / уклад. І. В. Каминіна ; ЗДМУ, наукова бібліотека. Запоріжжя, 2016. 25 с.
3. Військова терапія : навч. посіб. до практич. занять з внутрішньої медицини для студ. 5 курсу мед. фак-тів : у 2-х ч. Ч. 1 / В. А. Візірта ін. Запоріжжя : ЗДМУ, 2020. 272 с.
4. Військове законодавство України. Збірник нормативних актів. К: «Атіка». 1999 р. 800 с.
5. Військові статuti Збройних Сил України. К: Воєнне видавництво України «Варта», 2004. 535 с.
6. Конституція України. 1996. № 30. с. 141. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
7. Медицина катастроф. Навчальний посібник/ Під ред. проф. Кочіна. К: «Здоров'я», 2001. 290 с.
8. Організація медичного забезпечення військ: Підруч. для студ. вищ. мед. закл. освіти України III-IV рівнів акредитації / За редакцією професора Бадюка М.І. К.: «МП Леся», 2014. 430 с.
9. Про затвердження переліків лікарських засобів та медичних виробів, які повинні бути в складі аптечок медичних загальновійськових індивідуальних, аптечки автомобільної загальновійськової, наплічника медичного загальновійськового санітара та наплічника медичного загальновійськового

санітарного інструктора: Наказ МОЗ України №6 від 25.01.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0113-17#Text> (дата звернення: 04.02.2024).

10. Про затвердження Стандарту екстреної медичної допомоги «Медичне сортування при масованому надходженні постраждалих на ранньому госпітальному етапі: Наказ МОЗ України від 24.02.2022 №368 URL: <https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-24022022--368-pro-zatverdzhennja-standartu-ekstrenoi-medichnoi-dopomogi-medichne-sortuvannja-pri-masovomu-nadhodzhenni-postrazhdalih-na-rannomu-gospitalnomu-etapi> (дата звернення: 02.02.2024).

11. Про Збройні Сили України: Закон України від 6 грудня 1991 року №1935-XII. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/T193400?an=409084> (дата звернення: 02.02.2024).

Допоміжна

1. Візір В. А., Заїка І. В. Організація терапевтичної допомоги у воєнний час та при надзвичайних ситуаціях мирного часу : навч.-метод. посіб. до практич. занять з внутрішньої медицини (військова терапія) для студентів 5 курсу мед. ф-тів. Запоріжжя : ЗДМУ, 2019. 68 с.

2. Візір В. А., Садинов А. С., Гончаров О. В. Гостра променева хвороба : навч.-метод. посіб. до практич. занять з внутрішньої медицини (військова терапія) для студентів 5 курсу мед. ф-тів. Запоріжжя: ЗДМУ, 2019. 116 с.

3. Візір В. А., Шолох С. Г. Невідкладні стани, надання терапевтичної допомоги при загрожуєчому стані на етапах медичної евакуації. Ураження отруйними речовинами у воєнний та мирний час: навч.-метод. посіб. до практич. занять з внутрішньої медицини (військова терапія) для студ. 5 курсу мед. ф-тів. Запоріжжя: ЗДМУ, 2020. 120 с.

4. Військова терапія : навч. посіб. до практич. занять з внутрішньої медицини для студ. 5 курсу мед. фак-тів : у 2-х ч. Ч. 2 / В. А. Візір та ін. Запоріжжя : ЗДМУ, 2020. 211 с.

5. Медицина катастроф : навчальний посібник/ за ред. проф. І.В. Кочіна. К: «Здоров'я», 2001. 290 с.

6. Медична служба механізованої (танкової) бригади : навч.посібник / Вороненко В.В. та ін. К: УВМА, 2004. 107 с.

7. Медичні сили і заклади державної служби медицини катастроф : методичні рекомендації / за ред. В.О. Волошина. Київ, 1998. 39 с.

8. Основи організації медичного забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій / за ред. В.В. Дурдинця, В.О. Волошина. Київ: Медекол. 1999. 202с.

9. Основні аспекти медичного постачання у збройних силах держав-членів НАТО / М. В. Білоус та ін.. *Актуальні питання фармацевтичної і медичної науки та практики*. 2016. №2. С. 102-109.

10. Управління медичною службою механізованої бригади в бою: навч. посібник / Левченко Ф.В. та ін.. К: УВМА, 2005. 117 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України URL: <http://www.rada.gov.ua/>(дата звернення: 01.01.2024).
2. Всесвітня організація охорони здоров'я URL: <http://www.who.int/en/>(дата звернення: 01.02.2024).
3. Державна служба України з надзвичайних ситуацій URL: <http://www.dsns.gov.ua/>(дата звернення: 01.02.2024).
4. Кабінет Міністрів України URL: <http://www.kmu.gov.ua/>(дата звернення: 01.02.2024).
5. Медичний портал KingMed.info. Книги. URL: <https://kingmed.info/knigi> (дата звернення: 01.02.2024).
6. Міністерство оборони України URL: <http://www.mil.gov.ua/>(дата звернення: 01.02.2024).
7. Міністерство освіти і науки України URL: <http://www.mon.gov.ua/>(дата звернення: 01.02.2024).
8. Наукова бібліотека НУ «Запорізька політехніка». URL: <http://library.zntu.edu.ua/> (дата звернення: 11.02.2024).
9. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/> (дата звернення: 01.02.2024).
10. Офіційне Інтернет-представництво Президента України URL: <http://www.president.gov.ua/>(дата звернення: 01.02.2024).
11. Північноатлантичний альянс (НАТО) URL: <http://www.nato.int/>(дата звернення: 01.01.2024).
12. Рада національної безпеки і оборони України URL: <http://www.rnbo.gov.ua/>(дата звернення: 01.02.2024).
13. Сили ТРО ЗСУ. Введення в курс тактичної медицини URL: <https://sprotvvg7.com.ua/lesson/vvedennya-v-kurs-taktichnoi-medicini>(дата звернення: 08.08.2023).
14. Служба безпеки України. Такмед. Алгоритм MARCH URL: <https://www.youtube.com/watch?v=T58mNfJ1Y4c> (дата звернення: 01.02.2024).
15. Tactical Combat Casualty Care (TCCC) URL: <https://tccc.org.ua/guide/analgesia-and-sedation-management-during-prolonged-field-care-pcc> (дата звернення: 01.02.2024).
16. TacticMedAid URL: https://www.youtube.com/watch?si=ZrSXvBNn6naYYNK3&v=1biU_BBAIO0&feature=youtu.be (дата звернення: 01.02.2024).

Служби підтримки:

1. Система дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка» (Система Moodle). URL: <https://moodle.zp.edu.ua/>.
2. Електронний Інституційний репозитарій Національного університету «Запорізька політехніка». URL: <http://eir.zp.edu.ua/>.
3. Інформаційні електронні ресурси наукової бібліотеки університету «Запорізька політехніка». URL: <http://library.zp.edu.ua/>.